

LİTVANYA PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

1.	DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI.....	3
2.	PAZARIN ÖZELLİKLERİ.....	13
3.	ÖNEMLİ SEKTÖRLER	17
4.	PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER ...	20
5.	ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER.....	22

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

1.1. Dış Ticaret Mevzuatı

Litvanya, 1 Mayıs 2004 tarihinde Avrupa Birliği'ne (AB) tam üye olmasıyla birlikte AB'nin Ortak Ticaret Politikasını üstlenmiş ve AB'nin ortak gümrük tarifesini uygulamaya başlamıştır.

Bu çerçevede, AB üyesi ülkelerden ithal edilen ürünler ve AB'nin Serbest Ticaret Anlaşması yaptığı ülkelerden ithal edilen ilgili ürünler gümrük vergisinden muaftır. AB üyesi olmayan ülkelerden ithal edilen ürünler için ise AB'nin ortak gümrük tarifeleri uygulanmaktadır. Ayrıca, AB üyesi ülkelerden yapılan ithalatı izin ve miktar sınırlaması bulunmamaktadır.

Diğer taraftan AB, Rusya ve Belarus'a karşı bir takım yaptırımlar uygulamaktadır, söz konusu yaptırımlar 2022 yılında başlayan Rusya-Ukrayna savaşından sonra sertleşmiştir. AB, 23 Ekim 2025 tarihinde Rusya'ya karşı 19'ncı yaptırım paketini devreye almıştır, aynı paket ile Belarus'a karşı yeni yaptırımlar da uygulamıştır. Söz konusu yaptırımlar, çift kullanımlı ürünler başta olmak üzere yüzlerce gümrük tarife istatistik pozisyonunun ihracatını ve ithalatını kapsamaktadır. Ürünler haricinde kişiler, firmalar, bazı kurum ve kuruluşlar da yaptırım kapsamındadır. Litvanya'nın Belarus ve Rusya ile sınır komşusu olması nedeniyle, söz konusu yaptırımlar dış ticaret rejimini doğrudan etkilemektedir.

Avrupa Birliği Ortak Dış Ticaret Politikası

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler arasında tesis edilen Gümrük Birliği çerçevesinde, üye ülkeler üçüncü ülkelerden ithalatı ortak kurallar uygulamaktadır. Bu çerçevede, ticaret politikası münhasıran Avrupa Birliği'nin yetki alanına girmekte ve "Ortak Ticaret Politikası (OTP)" olarak adlandırılmaktadır. OTP, ortak gümrük tarifeleri; çok taraflı, bölgesel ve ikili ticaret anlaşmaları; üçüncü ülkelere uygulanan tek taraflı tavizler ve ticari savunma araçlarını kapsamaktadır. OTP çerçevesinde, mal ticaretinin yanı sıra hizmetler, ticaretle bağlantılı fikri mülkiyet hakları ve doğrudan yabancı yatırımlar AB'nin münhasır yetki alanında yer almaktadır. Bu doğrultuda: AB üyesi ülkelerce ortak gümrük tarifesi ve ticari savunma araçları uygulanmakta olup, ürünlere uygulanan gümrük vergileri ve varsa, ürünler üzerinde bulunan ticari savunma araçlarına [TARIC CONSULTATION](#) veri tabanı üzerinden erişilebilmektedir.

TARIC veri tabanı ürün bazında faaliyet göstermektedir. TARIC görüntüleme sayfasında ürün kodu (good code) kısmına bilgi edinilmek istenen ürünün GTIP kodu, Geliş/Varış Ülkesi (Origin/Destination) kısmına ise ürünün ihraç veya ithal edilmek istendiği ülke yazılmak suretiyle söz konusu ürüne dair mevcut tüm uygulama ve tüzüklere ulaşılabilir. Ürünün GTIP kodunu bilmiyorsanız gelişmiş arama (advanced search) sekmesinden metin bazında da arama yapılabilir.

TARIC kullanılarak ne yapılabilir?

- Ürüne dair gümrük uygulamaları ve kotalarına, gümrük muaftıyetlerine;
- Ürüne dair alınmış ticaret politikası önlemlerine (dampinge karşı uygulamalar, telafi edici önlemler vs.);
- Ürüne yönelik alınmış ithalat veya ihracat kısıtlamalarına ulaşılabilir.

Yararlı bir diğer veri tabanı [Access2Market](#) ise üye ülkelerin ve AB'nin 120'den fazla ticaret ortağının AB ile dış ticareti kapsamındaki;

- Gümrük Vergilerine
- Menşe Kurallarına
- Yürürlükteki Diğer Vergilerine
- İthalat Prosedürlerine;
- Ürüne ilişkin Teknik Gerekliliklere;
- Dış Ticaret istatistiklerine ilişkin detaylı bilgileri ihtiva eden bir veri tabanıdır.

Diğer taraftan AB dışı ülkelerin AB ile olan ticari anlaşmalarına ve yararlanabildikleri gümrük muafiyetlerine [bu adresten](#) erişim sağlanabilmektedir.

Üye ülkelerin pazar profillerine, ithalat prosedürlerine ve dış ticareti düzenleyen mevzuatı ile birlikte ticarete konu ürüne ilişkin teknik mevzuatına [bu adresten](#) erişim sağlanabilmektedir.

Access2Market veri tabanında mal ticaretinin yanı sıra hizmet ticareti ve e-ticarete ilişkin veriler de yer almaktadır. Bu bilgilere [bu adresten](#) erişim sağlanabilmektedir.

Ayrıca, AB tarafından üçüncü ülkelere karşı yürütülen ve tamamlanan dumping, sübvansiyon ve korunma önlemleri soruşturmalarına [bu adresten](#) erişim sağlanabilmektedir.

AB, ikili ticaret anlaşmaları bağlamında aktif bir ticaret politikası izlemektedir. AB tarafından yeni nesil serbest ticaret anlaşmaları (STA) ile mal ticaretinin yanı sıra, hizmetler, kamu alımları, fikri mülkiyet hakları, sürdürülebilir kalkınma gibi ticaret ile ilgili alanları da içeren kapsamlı STA'lar müzakere edilmekte ve akdedilmektedir. AB'nin STA'ları hakkında detaylı bilgiye [bu adresten](#) erişim sağlanabilmektedir.

AB, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) kapsamında Gelişme Yolundaki Ülke ve En Az Gelişmiş Ülkeler (EAGÜ) belirli dönemler için geçerli olacak şekilde tek taraflı olarak vergi tavizleri sağlamaktadır. Halihazırda uygulanan GTS Rejimi, düşük ve düşük orta gelirli ülkeler için gümrük tarifelerini tamamen ya da kısmen kaldıran Standart GTS Rejimi; sürdürülebilir kalkınma ve iyi yönetişimin sağlanmasını teşvik etmek üzere GTS Rejimi ekinde sayılan Uluslararası Konvansiyonları onaylamaları ve uygulamaları şartıyla gelişmekte olan ülkeler için tarifeleri sıfırlayan GTS + ve silah ve mühimmat hariç olmak üzere en az gelişmiş ülkelere gelen diğer malların vergisiz ve kotasız olarak AB pazarına girmesine imkan tanıyan Silahlar Hariç Her Şey (Everything But Arms-EBA) düzenlemelerini içermektedir. Güncel GTS yararlanıcısı ülkelerin listesine [bu adresten](#) erişim sağlanabilmektedir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı

İş insanlarımız tarafından Avrupa Birliği üyesi ülkelerin pazarına erişimde dikkate alınması gereken önemli bir husus Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde gerçekleşmekte olan ekonomik dönüşüm sürecidir.

Avrupa Birliği (AB), 11 Aralık 2019 tarihinde açıkladığı Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM)1 ile 2050 yılında iklim-nötr ilk kıta olma hedefini ortaya koymuştur. AB, bu hedefe ulaşmak için yeni bir büyüme stratejisi benimseyeceğini ve tüm politikalarını iklim değişikliği ekseninde yeniden şekillendireceğini açıklamıştır.

Sanayiden finansmana, enerjiden ulaştırmaya ve binalardan tarıma uzanan bir dizi alanda AB politikalarında kapsamlı değişiklikler öngören Yeşil Mutabakat, Tek Pazar'ın tesisinden bu yana AB'nin en büyük girişimlerinden birisidir. Bu kapsamda, AB'nin iklim, enerji, arazi kullanımı, ulaşım ve vergilendirme politikalarının 2030 yılına kadar 1990'daki seviyesine kıyasla %55 emisyon azalımı sağlanacak şekilde gözden geçirilmesi için "Fit for 55" (55'e Uyum) mevzuat değişikliği paketi Avrupa Komisyonu'nca 14 Temmuz 2021'de yayımlanmıştır. Paketin uluslararası ticareti etkileyecek en önemli unsurlarından birisi Sınırdaki Karbon Düzenlemesidir (SKDM/CBAM).

Mekanizma, 2026 yılından itibaren ilk aşamada çelik, alüminyum, çimento, gübre, hidrojen ve elektrik ithalatında, AB Emisyon Ticaret Sistemi'nde (ETS) geçerli haftalık ortalama karbon ücretleri üzerinden ilgili ürünlerin üretimi aşamasında salınan emisyon miktarına göre hesaplanacak karbon fiyatına tabi tutulmasını düzenlemektedir. 1 Ekim 2023 ile 31 Aralık 2025 tarihleri arasında uygulanacak geçiş döneminde ise AB ülkelerindeki ithalatçıların mevzuat kapsamına giren ürünler için gömülü emisyonları ve varsa menşei ülkelerde ödenen karbon ücretlerini raporlaması gerekecektir. Ekim 2023 tarihi itibarıyla başlatılan SKDM raporlama uygulamasına ihracatçılarımızın hızlı adaptasyonunu sağlamak için söz konusu uygulamaya başlangıçta tabii olacak olan demir-çelik, alüminyum ve çimento sektörleri özelinde bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, SKDM konusunda on-line bilgilendirmeler yapılmakta olup kayıtlar ve sunumlar Bakanlığımız [sosyal medya hesaplarından](#) paylaşılmaktadır.

Yeşil Mutabakatın ana unsurlarından bir diğeri ise ilgili tüm ürün mevzuatına etki edecek olan döngüsel ekonomidir. Bu ana tema altında, 10 Mart 2020 tarihinde "Yeni Sanayi Stratejisi", 11 Mart 2020 tarihinde ise "Döngüsel Ekonomi Eylem Planı" açıklanmıştır. Böylece AB, hammadde temini aşamasından ürünlerin üretimi, tüketimi ve atık yönetimine dair döngüsel bir yaklaşım ile yeni kurallar getirileceğini açıklamış, elektronik ve bilişim teknolojileri, piller ve araçlar, ambalaj, plastikler, tekstil, yapı ve inşaat, gıda, su ve besinler öncelikli sektörler olarak belirlenmiştir. Gümrük Birliği kapsamında ülkemizce uyum sağlanan ürün mevzuatında önemli değişiklikler getirecek olan ve 30 Mart 2022 tarihinde açıklanan "Sürdürülebilir Ürün İnisiyatifi" ile gıda, yem ve medikal ürünler haricinde tüm ürün grupları için sürdürülebilirliğin bir norm olarak belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu çerçevede açıklanan "Yeni Eko-Tasarım Tüzüğü Taslağı" ile ürünlerin AB piyasasına arzı için karşılaması gereken standartların sürdürülebilirlik ekseninde şekillendirilmesi, ürünlerin hammadde tedarikinden, üretim, tüketim ve atık aşamasına kadar daha dayanıklı, karbon salımı düşük, geri dönüştürülebilir olmasına yönelik AB düzeyinde ortak kurallar oluşturulması, ürüne ilişkin bilgilerin tüketici, piyasa gözetimi otoriteleri, geri dönüşüm sektörünce kolayca ulaşılabilir olmasını sağlamak üzere ürüne eşlik edecek "dijital ürün pasaportları" geliştirilmesi, zorunlu yeşil kamu alımları kriterleri getirilmesi amaçlanmıştır. Eko-Tasarım Tüzüğü'nde belirlenen esaslara uygun olarak 2024-2027 döneminde demir-çelik, alüminyum, tekstil ve konfeksiyon, mobilya (yatak döşegi dahil), lastik, deterjan, boya, yağlar, kimyasallar, bilgi teknolojileri ürünleri ve diğer elektroniklerde AB pazarına giriş için eko-tasarım mevzuatlarının açıklanması beklenmektedir.

Öte yandan, AB'nin yeşil mutabakat hedefleri doğrultusunda mevzuat çalışmaları devam etmekte olup, "Batarya ve Batarya Atıkları Tüzüğü", "Gıda ile Temas Eden Geri Dönüştürülmüş Plastik Tüzüğü", "Ormansızlaşmanın Önlenmesi Tüzüğü" yasalaşmış olup, yapı malzemeleri, ambalaj ve ambalaj atıkları, döngüsel araç tasarımına ilişkin yasama süreci devam etmektedir. AB tarafından açıklanan "Atık Sevkiyatı Tüzüğü Taslağı" ile AB içinde toplanan atıkların öncelikli olarak AB içinde kullanılması amacıyla atık sevkiyatlarına

kısıtlamalar getirilmesi öngörülmektedir. “Atık Çerçeve Direktifinin Revizyonu” ile ise, AB içindeki atıkların kaynağında ayrı toplanması amacıyla “Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu” uygulamasının tüm sektörlerle genişletilmesi amaçlanmış, bu çerçevede 2025 yılı itibarıyla tekstil ve konfeksiyon atıklarının ayrı toplanmasının zorunlu olması öngörülmüştür. AB bir taraftan üçüncü ülkelere yönelik atık ihracatını kontrol altına almayı hedeflerken, AB içindeki mevcut atıkların da bir kaynak olarak ekonomiye kazandırılmasını amaçlamaktadır. AB tarafından önümüzdeki dönemde açıklanacak mevzuat tasarımları ile açıklanan tasarımların son durumlarına ilişkin bilginin “[Döngüsel Ekonomi Eylem Planı](#)” sayfasından takibi mümkündür.

AB Yeşil Mutabakatı kapsamındaki güncel gelişmeler ve AB Kurumlarının yayımlanan bilgi/belgeler hakkında bilgiye erişmek için Bakanlığımız web sitesindeki “[Yeşil Mutabakat](#)” bölümünü takip ediniz.

İthalat Kontrol Sistemi ICS2

ICS2 sistemi, ekonomik operatörlerin AB’ye doğrudan veya AB’den transit şekilde üçüncü ülkelere gerçekleştirilecek sevkiyatlarına ilişkin bilgi ve verilerin Yükleme Öncesi Kargo Bilgisi (PLACI) ve varış öncesi Giriş Özet Beyanları (ENS) aracılığıyla AB Gümrük İdareleri’ne sunulmasını gerekli kılan bir elektronik gümrük sistemidir.

Sistem ile kargo ve taşıma ile ilgili risk analizinin gerçekleştirilip güvenliğe ilişkin tehditlerin önlenmesi, uluslararası gümrük işlemlerinin kolaylaşması ve ekonomik operatörler ve AB Gümrük İdareleri arasındaki bilgi alışverişinin basitleşmesi amaçlanmaktadır. Sistemden pek çok ticari aktör etkilenecek olup, AB sınırları içinde ve dışında posta operatörleri, ekspres kargo taşımacılığı, havayolu kargo taşımacılığı, denizyolu, demiryolu ve **karayolu taşımacılığı**, AB sınırları dahilinde belirli son alıcılar, lojistik firmaları bu aktörler arasında yer almaktadır.

Bu yönüyle, doğrudan AB’ye veya AB’den transit olarak başka bir ülkeye eşya gönderen Birlik dışındaki, **Türkiye dahil tüm ihracatçılar** sistemden etkilenecektir. Sistem kapsamında, AB’nin ihtiyaç duyduğu verilerin girilmemesi halinde, taşıma ile ilgili işlemler AB sınırında durdurulup, eşyanın gümrük işlemleri yapılmayacak, yetersiz beyanlar reddedilecek ya da ticaret akışını sekteye uğratabilir tedbirler söz konusu olabilecektir.

Sistem, sevkiyat kapsam ve şekline göre üç sürüm halinde uygulanmaktadır. Havayolu kargo taşımacılığı ön yükleme ve havayolu posta taşımacılığı ön yükleme için Sürüm 1, 15 Mart 2021 tarihi itibarıyla; havayolu genel kargo taşımacılığı ile havayolu taşımacılığı ve posta taşımacılığı için Sürüm 2 ise, 1 Mart 2023 tarihi itibarıyla halihazırda AB gümrüklerinde uygulanmaktadır. Bu sistem kapsamındaki uygulamaya ilişkin ilave bilgiye [bu adresten](#) erişilebilmektedir. Deniz yolu, karayolu ve demiryolu taşımacılıklarını kapsayan Sürüm 3’ün operasyonel süreci öncelikle deniz yolu taşımacılığına konu sevkiyatlar için 3 Haziran 2024 tarihi itibarıyla AB gümrüklerinde başlamıştır. Karayolu ve demiryolu taşımacılığı için ise sisteme geçiş **1 Nisan 2025 tarihi itibarıyla** başlamıştır.

Karayolu taşımacılığı özelinde detay bilgiye [bu adresten](#) ulaşılabilir.

1.2.Gümrük Vergileri

Türkiye-AB arasındaki Gümrük Birliği kuralları çerçevesinde sanayi ve işlenmiş tarım ürünlerine yönelik gümrük vergisi muafiyeti bulunmaktadır. İşlenmiş tarım ürünlerinde gümrük vergileri tespit edilirken, tarım payı ile sanayi payı ayrılmakta ve sadece sanayi payı vergi muafiyetine tabi tutulmaktadır.

Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma giren mallar (Türkiye dahil) bu gümrük statüsünün kanıtı olan A.TR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarında herhangi bir yerde serbestçe dolaşma hakkına sahiptir

Tarım ürünlerinde ise Türkiye menşeli ürünler için tercihli rejim uygulaması söz konusudur. Litvanya'ya ihraç edilecek ürünlerle ilgili geçerli vergi oranlarının ve yürürlükteki ticaret politikası önlemlerine [bu adresten](#) ulaşmak mümkündür.

Diğer taraftan Gümrük Birliği kapsamı dışında kalan ürünlerde AB'nin ortalama vergileri ürün grupları bazında şu şekildedir:

- Canlı hayvanlar ve karkas et: %15.6
- Süt ürünleri: %29.8
- Yaş meyve ve sebze: %11.5
- Çay, kahve, kakao ve baharatlar: %3.5
- Tahıllar ve gıda müstahzarları: %12.7
- Yağlı tohumlar: %7.7
- Balık ve balık ürünleri: %11.5
- Mineraller ve metaller: %1.9

Türkiye-AB Gümrük Birliği

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği kapsamındaki ürünler için gümrük vergisi veya herhangi bir miktar kısıtlaması bulunmamaktadır. Gümrük Birliği 31 Aralık 1995 tarihinden beri yürürlükte olup, temeli 1963'te imzalanan Ankara Anlaşması ve 1970'de imzalanan Ek Protokol'e dayanmaktadır.

Gümrük Birliği, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini (sanayi payı itibariyle) kapsamaktadır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sunulan mallar bu gümrük statüsünün kanıtı olan A.TR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarında herhangi bir yerde serbestçe dolaşma hakkına sahiptir.

Yasal Dayanaklar:

- 1) AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin Gümrük Birliği'nin son aşamasının uygulanmasına ilişkin 1/95 sayılı ve 22 Aralık 1995 tarihli [kararı](#);
- 2) AT-Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 1/2006 sayılı ve 26 Eylül 2006 tarihli AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 1/95 sayılı kararının uygulamasına ilişkin ayrıntıları düzenleyen [karar](#)

Gümrük Birliği, Amsterdam Anlaşması EK 1'de belirtilen tarım ürünleri ile Avrupa Kömür ve Çelik Anlaşması'nın kapsadığı kömür ve çelik ürünlerini kapsamamaktadır.

Bu ürünler aşağıdaki yasal dayanaklar çerçevesinde tavizli bir rejimden yararlanabildikleri takdirde bir menşe ispat belgesi ibraz edilmesi gerekmektedir (Movement Certificate-Dolaşım Belgesi-EUR.1 ve fatura beyanı).

Yasal Dayanaklar:

- 1) AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 25 Şubat 1998 tarihli ve 1/98 sayılı kararı ile tarım ürünleri ticaret rejimi hakkında 3 no.lu [Protokol](#)
- 2) Türkiye ile Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu arasında Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu kuran Antlaşmanın kapsamına giren ürünlerle ilgili Anlaşma çerçevesinde kurulan Ortak Komitenin Anlaşmanın 1 no'lu Protokolünü tadil eden 24 Şubat 2009 tarihli 1/2009 sayılı [Kararı](#)

1.3.İç Vergiler ve Oranları

Litvanya'da, mal ve hizmetlere %21'lik standart bir KDV oranı uygulanmaktadır. Kitaplar, süreli yayınlar ve bazı ilaçlar için %5, konaklama ve yolcu taşımacılığında %12 indirimli KDV oranı uygulanmaktadır. Senelik mal ve hizmet satışlarından elde edilen senelik gelirleri 60 bin EURO'nun altında olan firmalar KDV mükellefi sayılmamaktadır. Diğer taraftan diğer AB ülkelerinden senelik ithalatı 14 bin EURO'nun altında bulunan firmalar da aynı şekilde KDV mükellefi sayılmamaktadır.

Diğer taraftan etil alkol ve alkollü içecekler, tütün, ısıtılmış tütün ürünleri ve tütün alternatifleri, enerji ürünleri, kömür ve türevleri ile elektrik enerjisi kalemlerinde değişen oranlarda özel tüketim vergisi uygulamaktadır.

Ayrıca yatırımcılar yatırım yerine, gayrimenkulün kullanım amacına ve gayrimenkul değerine göre %0.5 ile %3 arasında değişen oranlarda emlak vergisi ödemektedir. Ticari gayrimenkullerden savunma fonuna katkı amacıyla 2026 yılı içerisinde %0.2 ekstra emlak vergisi tahsil edilecektir. Terk edilmiş veya bakımı yapılmayan gayrimenkullerden %1-%5 arasında emlak vergisi tahsil edilmektedir.

Litvanya'da bireysel gelir vergisi senelik 36 ortalama ücrete kadar (83 bin EUR) %20, 60 ortalama ücrete kadar %25, 60'dan fazla ortalama ücrette ise %32 olarak tatbik edilmektedir. Kurumlar vergisi %17 seviyesindedir. Senelik geliri 300 bin EURO'dan düşük olan küçük ölçekli firmalar ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlar için kurumlar vergisi %7 oranında tatbik edilmektedir. İlk defa kurulan küçük ölçekli şirketlerde ise senelik gelir 300 bin EURO'yu geçmediği sürece kuruluşu takip eden iki vergi dönemi boyunca kurumlar vergisi %0 olarak uygulanmaktadır.

Litvanya'da işgücü üzerindeki maliyetler de görece yüksektir, maaş üzerinden alınan %20 gelir vergisine ek olarak, %6.98 sağlık sigortası, %8.72 emeklilik sigortası, %1.99 hastalık sigortası, %1.81 annelik sigortası tahsil edilmektedir. Dolayısıyla ortalama brüt ücret 2.427 Euro iken net 1484,4 Euro seviyesine gerilemektedir.

1.4. Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Litvanya'nın resmi standardizasyon kurumu "Litvanya Standartlar Kurulu" (Lietuvos Standartizacijos Departamentas) olup, ulusal standartları belirlemekle görevlidir. Kurumun internet sitesine <https://lsd.lrv.lt/en/> adresinden erişilebilmektedir

Litvanya'nın ürün standardizasyon yaklaşımı, hem ulusal yasalar hem de AB [standartları](#) doğrultusunda şekillenmektedir. Ana mevzuat olan Standartizasyon Yasası (Lietuvos

Respublikos standartizacijos įstatymas), ulusal ve uluslararası standartların geliştirilmesi, benimsenmesi ve uygulanması için yasal temel sağlar. Pazara girecek ürünler, Litvanya ve AB standartlarına uygunluğun doğrulanması amacıyla test, denetim ve sertifikasyon gibi uyum değerlendirme prosedürlerinden geçer. İnşaat ürünleri, gazlı cihazlar, oyuncaklar, ölçüm aletleri, cep telefonları ve asansörler dahil olmak üzere 20'den fazla ürün grubunun AB pazarına girişi için CE işaretlemesi zorunludur. Gıda, içecekler, kimyasallar ve ilaçlar ise başka teknik düzenlemelere tabidir.

Avrupa Birliği'nin Ürünlere Dair Teknik Mevzuatı

Bir ürünün Avrupa Birliği (AB) pazarına girebilmesi için AB'nin tüzük, direktif vb. adlar ile meydana getirdiği (EURLEX internet sayfasından ulaşılabilen) teknik mevzuata uygun olarak üretilmesi ve piyasaya arz koşullarını sağlaması gerekmektedir. AB'nin teknik mevzuatı, tüm ürünler için temel kuralları belirleyen yatay mevzuatın yanı sıra, ürünlere ilişkin teknik düzenlemelerden (örn: oyuncaklar, makineler, asansörler, tıbbi cihazlar, yapı malzemeleri, kimyasallar vs.) oluşmaktadır. Bunun haricinde, AB içinde ortak bir düzenlemeye tabi olmayan (kırtasiye ürünleri, mobilyalar, saatler vs.) ürünler yönünden üye ülkeler kendi düzenlemelerini yapmakta serbesttir.

Ülkemiz, Gümrük Birliği gereğince AB'nin ürünlere ilişkin teknik mevzuatını ve sistemini uyumlaştırmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye AB'nin CE İşareti, onaylanmış kuruluşlar, piyasa gözetimi ve denetimi, AB'nin ortak bir düzenlemesi olmayan alanda karşılıklı tanımaya dair kurallarını ve ürünlere ilişkin (sektörel) mevzuatını ulusal mevzuatına aktarmıştır. Ülkemiz, AB'nin ürünlere ilişkin mevzuatındaki güncellemeleri de takip ederek bilahare ulusal mevzuatına yansıtmaktadır.

Ülkemizde, AB mevzuatı kapsamında atanmış onaylanmış kuruluşların listesi ise güncel olarak AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluş Bilgi Sistemi'nde yayınlanmakta ve [bu adresten](#) ulaşılabilir.

Sonuç olarak, ortak bir AB mevzuatı bulunan ürünler yönünden ulusal mevzuatımızı uyumlaştırdığımız ölçüde veya düzenlenmemiş alanda yer alan ürünler yönünden Türk ürünlerinin AB'de ilave test/belgelendirmeye ihtiyaç olmaksızın AB menşeli ürünlerle eşit muameleye tabi tutulması ve malların serbest dolaşımı ilkesi kapsamında ithalat kontrollerine tabi tutulmaması gerekmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'de üretilen ürünler, AB'de üretilmiş ürünlere eşdeğer güvenlik ve kalite düzeyini sağlamaktadır.

Ülkemizce uyum sağlanan AB mevzuatı ve ilgili yetkili kuruluşların irtibat bilgileri “Türkiye Ürün Kuralları Veri Tabanı”nda yer almakta ve [bu adresten](#) erişim sağlanabilmektedir. Ayrıca, Avrupa Birliği'nce hazırlanan ve ürün kurallarının uygulanmasına ilişkin bilgiler içeren güncel Mavi Rehber, Bakanlığımız tarafından Türkçeye çevrilerek üreticilerimizin, ilgili Bakanlıklarımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın ve ilgili tüm paydaşların hizmetine sunulmuştur. Mavi Rehber'e [bu adresten](#) erişilebilmektedir.

AB ve Ürün Standartları

Bazı ürünler menşesine bakılmaksızın Avrupa Birliği'nin getirdiği zorunluluklar sebebiyle birtakım mevzuatlarla sınırlandırılmıştır. Diğer taraftan, bütün Birlik ülkeleri için özellikle adil rekabeti destekleyici çeşitli garanti sistemleri bulunmaktadır. ISO 9000 serisi ve HACCP

kaliteyi garantileyen ve rekabet faktörünü ön plana çıkaran bir uygulamadır. Çevre üzerine ISO 14000 serisi ve OHSAS 18001 teknik özelliklerine göre iş kazalarını önleme sertifikası da her geçen gün daha önem kazanmıştır. GLOBALGAP (eski adıyla EUREPGAP) sertifikasının alınması zorunlu olmamakla birlikte ürün satın almada tercih nedenidir. AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin AB pazarına girebilmesi için AB teknik mevzuatına uyumlu olması gerekmektedir. CE işareti bu kapsamdaki uygulamalardan biridir. Birçok sanayi ürünü CE İşareti bulunması zorunludur.

Ürünlerin, CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından imalatçı sorumludur. Ancak, eğer imalatçı ya da imalatçının yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Diğer bir anlatımla, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB mevzuatına uygunluğunu temin etmek zorundadır.

Ürünlerin piyasaya arz edilmesine ilişkin akreditasyon ve piyasa gözetimi ve denetimi işlemleri AB'nin 765/2008/EC sayılı Tüzüğü ile 2019/1020/EU sayılı Tüzüğü'ne göre yürütülmektedir. Anılan mevzuat, AB gümrüklerinde kontrolleri, CE İşareti ve akreditasyonunun yanı sıra üye devletlerde piyasa gözetimi ve denetimine yönelik hükümler ihtiva etmekte olup üye ülkeler tarafından işbirliği içinde uygulanmaktadır.

AB genelinde gıda ile ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen 178/2002/EC sayılı Tüzük doğrultusunda Genel Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 tarihli düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurularak gıda güvenliği konusunda uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Genel Gıda Yasası, gıdaların izlenebilirliği konusunda da hükümler içermektedir ve düzenlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir. AB genelinde tarım ürünlerinin piyasaya arzına ilişkin ortak kuralları 1308/2013/EU ve 1379/2013/EU sayılı Tüzükler belirlemektedir. Üçüncü ülkelerden ithal edilen taze meyve ve sebzelerin sevkiyatının ise AB pazarlama standartları ve diğer eşdeğer standartlara uygun olması gerekmektedir. Bu yönde, 543/2011/EU sayılı Tüzük taze meyve ve sebze ithalatı ile ilgili genel ve spesifik pazarlama standartlarını belirlemektedir.

1.5. Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Litvanya'da test, muayene ve belgelendirme kuruluşlarını akredite etmeye yetkili resmi kuruluş Ulusal Akreditasyon Bürosu (<https://nab.lrv.lt/>) olup, akredite kuruluşların listesine <http://db.nab.lt/ais/accreditation> adresinden ulaşmak mümkündür.

Ürünlerin uygunluk değerlendirmesi, Litvanya'nın standardizasyon yasası ve ilgili teknik düzenleme mevzuatına dayanmaktadır. AB'nin direktifleri de bu süreçte uygulanmaktadır. Her bir ürünün sertifikasyonu ayrı bir uzmanlık gerektirdiğinden, pazara bir ürün getirmeden önce ürün grupları bazında uzmanlaşmış ilgili akredite uygunluk değerlendirme kuruluşlarından gerekiyorsa ilgili sertifikayı temin etmek gerekmektedir.

AB ve Uygunluk Değerlendirme

Standartlara uygunluk değerlendirme adımı AB mevzuatına uygunluğun sağlanmasında zorunlu bir adımdır. Burada amaç üretimin her aşamasında gerekli koşullara uyumun sağlanması ve nihai ürünün kabulünün kolaylaştırılmasıdır. AB ürün mevzuatı üreticilere ürünlerinin kullanımı sırasında oluşabilecek risk düzeyine göre uygunluk değerlendirme aşamasında bir miktar seçme hakkı sunmaktadır. Bu seçenekler öz sertifikasyon, tip inceleme

ve ürün kalite kontrol sistemi, tam kalite güvencesi olabilmektedir. AB üyesi ülkelerin uygunluk değerlendirme kuruluşları listesi AB Komisyonu web sitesinde yer almaktadır (NANDO-<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/>).

Nihai ürünün pazara girişini kolaylaştırmayı sağlayan bazı zorunlu olmayan değerlendirme programları da bulunmaktadır. Bunlar hakkında bilgiye CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi) [websitesinden](#) ulaşılabilmektedir.

1.6.Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Litvanya ürünlerin ambalaj, paketleme ve etiketlemesine yönelik standartlar da AB düzenlemelerine tabiidir. Genel olarak, ambalajında veya ürünün üzerinde Litvanca olarak belirtilmesi gereken bilgiler şunlardır:

- Ürün adı (paketin içeriğini açıkça belirten şekilde)
- Üreticinin unvanı veya ürünü ürettiren firmanın adı
- İçerik miktarı (içeriğin ağırlık veya hacmi, metrik sistemde belirtilmelidir)

Ürün içeriği, bakım talimatları, kullanım talimatları ve ürünün kullanımı veya bertarafıyla ilgili olası tehlike uyarıları da ambalajında veya üründe açıkça tanımlanmalıdır:

Ürünün ambalajında üreticinin, paketleyicinin veya ithalatçının adı, ürünün ticari adı, net metrik ağırlık veya hacim, bileşenler ağırlık sırasına göre, önerilen son satış tarihi ve eğer bozulabilir ya da bebeklere yönelikse saklama talimatları belirtilmelidir.

Bütün ürünleri kapsayan genel bir ambalajlama, paketleme ve etiketleme mevzuatının olmaması nedeniyle, her ürün için farklı bir düzenleme söz konusudur. Özellikle gıda ürünleri, tekstil, elektrikli ve elektronik ekipmanlar, kimyasal ürünler, kozmetik, oyuncak gibi ürünler bunlardan birkaçıdır. Ürün bazında AB düzenlemelerinin ve gerekliliklerinin kontrol edilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede; AB Etiketlerine ilişkin düzenlemelere <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/labelling-and-packaging> adresinden ulaşılabilmektedir.

AB ve Ambalaj, Paketleme, Etiketleme

Tüketicinin korunması göz önünde tutularak, AB içerisinde sadece AB etiketleme mevzuatına uyan ürünlerin pazarlanmasına izin verilmektedir. AB etiketleme mevzuatı, gıda, ev gereçleri, ayakkabı, tekstil vb. sektörler için zorunlu etiketleme standartları koymaktadır. Paketleme ve ambalajlama, tüketici sağlığı ve çevrenin korunması amacıyla, AB tarafından belirlenen kurallara uygun yapılmak zorundadır.

Paketleme ve ambalajlamaya ilişkin temel AB mevzuatı şunlardır:

- 1) Tüzük 1272/2008/EC (CLP); madde ve karışımların sınıflandırması, etiketlenmesi ve ambalajlanması hakkında kurallar,
- 2) Tüzük 2022/1616/EC; gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallerin pazara giriş koşulları ve geri dönüşüm teknolojilerine ilişkin kurallar,
- 3) Direktif 94/62/EC (OJ L-365 31/12/1994); paketleme ve paket artıklarına dair genel kurallar. 16 / 38 T.C. Ticaret Bakanlığı, 2024
- 4) Tüzük 1935/2004/EC (OJ L-338 13/11/2004); gıda maddeleriyle temas eden malzemelere dair özel kurallar.

5) Direktif 2000/29/EC (OJ L-169 10/07/2000); ağaç ve diğer bitkilerden yapılan paketlere uygulanacak bitki sağlığı kuralları.

AB içerisinde pazarlanan ambalajlar, çevrenin korunmasına yönelik konulan genel kuralların yanı sıra tüketici sağlığı için herhangi bir riski önlemek amaçlı [özel hükümleri](#) yerine getirmelidir.

Ayrıca AB, üye ülkelerde gönüllülük esasına bağlı olarak, 66/2010/EC sayılı Tüzük ile Çevre Etiketini ([Ecolabel](#)) düzenlemesi geliştirmiştir.

1.7.Teknik Engeller

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir.

İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir. Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında ülke bazında teknik engellere ilişkin bilgiye erişmek mümkündür (<https://teknikengel.gov.tr/>). Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

2.1. Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Litvanya’da fikri mülkiyet haklarının korunması kanunla ve uluslararası anlaşmalar kanalıyla koruma altına alınmıştır, fikri mülkiyet haklarının korunması üç yöntemle temin edilebilir:

- [Devlet Patent Büro’suna](#) başvuru yaparak,
- WIPO Patent İşbirliği Anlaşması çerçevesinde [WIPO’ya](#) başvurarak,
- [Avrupa Patent Ofisi’ne](#) başvuru yaparak.

AB ve Fikri Sınai Mülkiyet Hakları

Avrupa Birliği Fikri Sınai Mülkiyet Hakları Ofisi-EUIPO, AB markaları, tescilli topluluk tasarımları, zanaat ve sanayi ürünlerine yönelik coğrafi işaretler ile fikri mülkiyet alanında Avrupa’da ve uluslararası arenada iş birliğini yönetmekten sorumlu bir AB kuruluşudur. Ayrıca, Fikri Mülkiyet Haklarının İhlallerine İlişkin Avrupa Gözlemevi’ni (European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights) yönetmekle görevlidir. Bu kuruluş, ulusal ve bölgesel faaliyet gösteren Fikri Sınai Mülkiyet Ofisleri, kullanıcı grupları, Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve diğer uluslararası kuruluşlarla ortak çalışmaktadır (<https://euipo.europa.eu/>).

Dahası, Litvanya 21 Aralık 2000 tarihli kanun ile ithalatı ve ihracatı yapılan ürünlerin fikri mülkiyet haklarının korunmasını da güvence altına almıştır. Bu çerçevede, fikri mülkiyet hakkı sahibi haklarının ihlal edildiğini değerlendiriyorsa, Maliye Bakanlığı’na bağlı olarak faaliyet gösteren Gümrük İdaresine ürüne ilişkin detaylı bilgiler ve marka bilgileriyle birlikte başvuru yapmalıdır. Gümrük İdaresi 10 gün içerisinde konuyla ilgilenmekle yükümlüdür.

2.2. Dağıtım Kanalları

Litvanya’nın toptan ve perakende satış hacmi 2025 yılı itibarıyla senelik 65 milyar doları geçmiştir. Litvanya büyüyen ekonomisine paralel olarak perakende pazarı da her geçen yıl büyümektedir. Litvanya genelinde bir çoğu 10.000 m²’den fazla kapalı alana sahip yaklaşık 34 alışveriş merkezi bulunmaktadır. Litvanya’da senenin yaklaşık 6 ayı soğuk ve kapalı geçtiğinden alışveriş merkezleri vakit geçirmek için önemli bir seçenek olarak öne çıkmaktadır, dolayısıyla mağaza veya showroom açmak isteyen iş insanlarımız için alışveriş merkezleri cadde ve sokaklara göre daha yoğun müşteri potansiyeli barındırmaktadır.

Ayrıca Litvanya’nın en büyük illeri Vilnius, Kaunas, Klaipeda, Šiauliai ve Panevėžysdir. Dolayısıyla pazara giriş yapmayı planlayan müteşebbislerin bu illere odaklanması yerinde olacaktır.

Diğer taraftan Litvanya’da zincir marketler perakende pazarını domine etmektedir. Maxima, Rimi, İki, Lidl ve Norfa firmaları gıda başta olmak üzere birçok ürünün perakende ticaretini yapan zincir mağazalardır. Bu firmaların değer zincirlerine entegre olunması Litvanya pazarına girişin en kolay yöntemi olarak değerlendirilmektedir. Diğer taraftan özellikle Maxima firması ev tekstili, plastik ev aletleri, ev elektroniği, mutfak gereçleri gibi kalemlerin fason üretimini yaptırmakta ve ticaretini de yapmaktadır. Söz konusu zincir mağazalar maliyetlerini düşürmek için genellikle doğrudan üretici ile anlaşmakta, distribütör veya aracıları genellikle kabul

etmemektedir. En büyük DIY – ev dekorasyonu ve yapı marketi zincirleri: Ermitazas, Senukai, Depo-DIY, Mokivezi ve Lemora firmalarıdır.

Öte yandan, Litvanya’da yaklaşık 1 milyon kişi (nüfusun %35’i) e-ticaret kanalları üzerinden alışveriş yapmaktadır. E-ticaret pazaryerleri arasında en popüler olanları sırasıyla Pigu, Senukai, Barbora, Eurovaistine ve Varledir. Ödemeler genellikle sipariş esnasında banka kartı ile veya teslimat sırasında nakit-banka kartı şeklinde yapılmaktadır. Ancak e-ticaret firmaları stok tutmadıklarından ve dropshipping yönetimini tercih ettiklerinden, teslim süreleri çok uzamaktadır, 1-2 haftaya kadar olan teslim süreleri tüketiciler açısından normal değerlendirilmektedir.

2.3. Tüketici Tercihleri

Litvanya perakende piyasasında yüksek kalite ve zevke hitap eden mağazalara yönelik halihazırda önemli bir potansiyel bulunmaktadır. Litvanya halkının geleneksel olarak alışveriş merkezlerine gitme ve alışveriş yapma bir aktivite veya boş zaman geçirme faaliyeti olarak görmesi nedeniyle söz konusu büyük mağazalara ve alışveriş merkezlerine yoğun bir ilgi mevcut olmakla birlikte, özellikle gençler arasında, e-ticaret alışkanlığı hızla yaygınlaşmaya başlamıştır.

Litvanya’da pazarlama ve reklam stratejisi açısından yerel özelliklerin dikkate alınması önem arz etmektedir. Görsel ve yazılı basın üzerinden reklam verilmesi şirket imajının yerleşmesi açısından önem taşımaktadır. Dayanıklı tüketim ürünlerinde kalite algısı nedeniyle batı markaları tercih edilmektedir. ABD, Almanya ve Birleşik Krallık markalarının tüketici nezdinde kalite algısı yüksektir. Ayrıca ürünlerde sürdürülebilirlik standartlarının sağlanması, geri dönüştürülmüş ürünlerin kullanılması, tüketici tercihlerini pozitif etkilemektedir.

Diğer taraftan, Litvanya nüfusu ve pazarı görece küçük olduğundan kalitesiz olduğu veya satış sonrası servis hizmetlerinin yetersiz olduğu anlaşılan ürünlerin orta vadede pazarda tutunması mümkün değildir. Dolayısıyla Litvanya’ya ihracat yapacak firmalarımızın, ürünlerinin kalite standartlarını sağladığına ve satış sonrası tamir/garanti/iade gibi hizmetlerin sağlanabilecek durumda olduğuna emin olması gerekmektedir.

2.4. Ulaştırma ve Taşımacılık Maliyetleri

Litvanya AB’nin Doğu sınırında yer alması nedeniyle önemli ticaret güzergahlarına sahiptir. Nitekim lojistik sektörü Litvanya GSYH’sinin %13’ünü teşkil etmektedir. Baltık kıyısındaki Klaipeda limanı Baltıkların en önemli limanı konumundadır. Ayrıca Belarus gübre başta olmak üzere geleneksel ihraç ürünlerinin ihracatı ve temel tedariki için Klaipeda Limanı’nı kullanmaktadır. Savaş dolayısıyla Belarus yönlü trafik azalmış olmakla birlikte Klaipeda limanı halen bölgenin en önemli lojistik merkezi konumundadır. Liman’da 2025 yılında 39 milyon ton yük elleçlenmiş olup, toplam kapasite 70 milyon ton seviyesindedir (2020 yılında 48 milyon ton kargo elleçlenmiştir) liman üzerinden 70 ülkeyle ticaret yapılmaktadır. Liman Litvanya GSYH’sinin %6,24’ünü üretmektedir. Aynı zamanda söz konusu limanda Ro-Ro taşımacılığı ve yolcu gemilerine de hizmet verilmektedir 2025 yılında Liman 76 bin yolcuya ev sahipliği yapmıştır. Liman’ın draft derinliği 15 metredir. Rusya-Ukrayna savaşının bitmesi ve Rusya-Belarus’a uygulanan AB yaptırımlarının kaldırılmasıyla limanın kargo hacminin hızla artacağı değerlendirilmektedir.

Litvanya'nın karayolu gümrükleri şu şekildedir:

- Medininkai (Belarus)
- Šalčininkai (Belarus)
- Kybartai (Rusya Federasyonu)

Litvanya ile ülkemiz arasında 2025 yılı için 2800 adet evrensel geçiş belgesi, 850 adet üçüncü ülke geçiş belgesi teati edilmiştir.

Ülkemizden Litvanya'ya karayolu navlun ücretleri TIR başına 3500-4200 Euro arasında değişmektedir. Rusya-Ukrayna savaşı dolayısıyla karayolu taşımacılığı Ukrayna üzerinden yapılmamakta, bunun yerine genellikle Türkiye - Bulgaristan Romanya Macaristan Slovakya Polonya – Litvanya hattı takip edilmektedir. Aynı şekilde savaş dolayısıyla Avrupa'nın Orta Asya yönlü taşımacılığında güzergâh Türkiye'ye kaymıştır. Litvan lojistik firmaları Orta Asya taşımaları için Türk firmalarla sıklıkla işbirliği yapmaktadır.

2024 yılı itibarıyla Litvanya'nın 2.365 km demiryolu hattı, 83.690 km karayolu hattı bulunmaktadır. 2024 yılında söz konusu karayolu hatlarına yeni yatırımlar ve bakım için 1.1 milyar EURO harcama yapılmıştır.

Diğer taraftan bölgenin en önemli ulaştırma altyapı projesi Rail Baltica'nın Litvanya'nın lojistik kapasitesini artıracaktır. Rail Baltica, Baltık Devletlerini Avrupa demiryolu ağına entegre etmeyi amaçlayan ve 2019 yılında hayat geçirilen bir demiryolu altyapı projesidir. Proje, beş Avrupa Birliği ülkesini kapsamaktadır: Polonya, Litvanya, Letonya, Estonya ve dolaylı olarak Finlandiya. Rail Baltica, Helsinki, Tallinn, Pärnu, Riga, Panevežys, Kaunas, Vilnius ve Varşova şehirlerini birbirine bağlayacaktır. Projenin toplam maliyetinin 25 milyar dolar seviyesinde olması beklenmektedir. Projeye ilişkin bazı bilgiler aşağıda sıralanmaktadır:

- Baltık bölgesindeki yüzyılın en büyük altyapı projesi,
- Hem yolcu hem de yük taşımacılığı,
- Uzunluğu: 870 km,
- Çevre dostu (elektrikle çalışacak, daha az gürültü ve titreşim üretecek),
- Maksimum hız: 249 km/sa (yolcu), 120 km/sa (yük),
- Estonya, Letonya, Litvanya tarafından hayata geçiriliyor,
- AB'nin Kuzey Denizi-Baltık TEN-T koridorunun bir parçası,
- Avrupa Birliği (CEF), Estonya, Letonya, Litvanya tarafından finanse ediliyor,
- İntermodalite/multimodalite sağlıyor,
- 2030 yılına kadar Kuzey Denizi - Baltık ulaşım koridorunun tam uyumluluğunu tamamlamayı ve bazı bölümlerde operasyonları 2028'e kadar başlatmayı hedefliyor.

2.5. Yatırım Teşvikleri

Litvanya'da yatırım teşvik sistemi şu şekildedir:

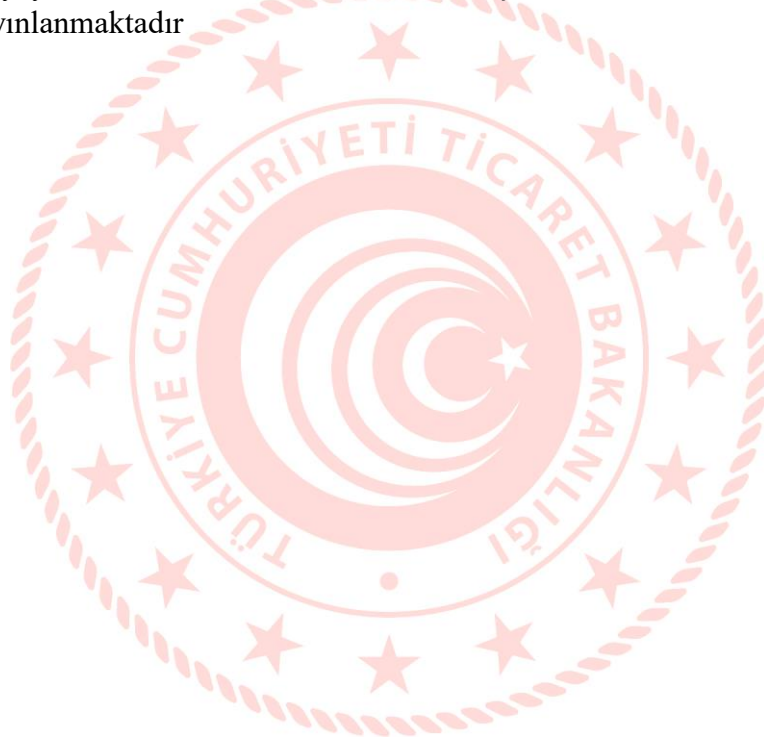
- 7 adet serbest ekonomi bölgesinde yapılacak yatırımlarda Kurumlar Vergisi 10 sene boyunca %0, sonraki 6 sene boyunca %50 indirimli olarak tahsil edilmektedir.
- Senelik gelirleri 300 bin EURO' dan düşük olan KOBİ'lerden %7 kurumlar vergisi tahsil edilmektedir. İlk defa kurulan küçük ölçekli firmalardan takip eden iki sene boyunca %0 kurumlar vergisi tahsil edilmektedir.
- Ar-Ge yatırımlarından elde edilen gelirlerde Kurumlar Vergisi %7 oranında uygulanmaktadır, ayrıca Ar-Ge harcamaları 3 kat kaldıraçlı gider gösterilebilmektedir.

Ar-Ge amacıyla alınan yatırım mallarında hızlandırılmış amortisman yöntemi uygulanmaktadır (2 yıl).

- İstihdam yaratma potansiyeli barındıran, katma değerli, yüksek teknolojili imalat yatırımlarında sabit yatırım tutarının %10-15'ine kadar nakdi destek sağlanabilmektedir.
- Sabit yatırım tutarı 20 milyon Euro'yu geçen ve 150'den fazla istihdam yaratan büyük ölçekli yatırımlarda Ekonomi ve İnovasyon Bakanlığı ile yapılacak müzakerelere bağlı olarak, nakdi desteğe ilaveten 20 sene Kurumlar Vergisi muafiyeti ve bürokratik süreçleri hafifleten yeşil koridor uygulaması sağlanabilmektedir.
- İnovasyon ve bölgesel gelişmeyi destekleyen projelerin AB fonlarından yararlanma imkanı bulunmaktadır.

2.6. Kamu İhaleleri

Kamu ihalesi ilanlarının büyük çoğunluğu [Kamu İhale Portalında](#) ve AB Resmi Gazetesi Eki [ihale sayfasında](#) yayınlanmaktadır. Kamu alımlarına ilişkin ilanlar ülkedeki ilgili Bakanlıklar tarafından da yayınlanmaktadır

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

3.1. Tarım ve Hayvancılık

Litvanya’da tarımsal üretim, bitkisel üretim ağırlıklı bir yapı sergilemektedir. 2024 yılı itibarıyla toplam tarımsal üretimin %64,3’ü bitkisel üretimden, %35,7’si ise hayvansal üretimden oluşmaktadır. Bu dağılım, Litvanya tarım sektöründe bitkisel üretimin yapısal olarak baskın konumda olduğunu ortaya koymaktadır.

2024 yılında Litvanya’nın toplam (brüt) tarımsal üretim değeri cari fiyatlarla 3,7 milyar avro olarak gerçekleşmiş olup, bu tutar bir önceki yıla kıyasla %4 oranında artış göstermiştir. Aynı dönemde bitkisel üretim değeri %5,9 oranında artarken, hayvansal üretimdeki artış %0,4 ile daha sınırlı kalmıştır. Bitkisel üretimdeki büyüme özellikle baklagillerde %32,2, sebze üretiminde ise %31,8 oranındaki yüksek verim artışlarından kaynaklanmıştır. Hayvansal üretimdeki sınırlı artış ise esas itibarıyla sığır yetiştiriciliğinde %8,2 ve koyun yetiştiriciliğinde %6,6 oranındaki genişlemeden ileri gelmiştir.

Ürün kompozisyonu itibarıyla bitkisel üretim içinde tahıllar %29,5 ile ilk sırada yer almakta; bunu kolza (raps) %10,5, yem bitkileri %8,7 ve sebzeler %5,6 oranlarıyla takip etmektedir. Hayvansal üretim tarafında ise, Litvanya’da toplamda 1.3 milyon civarı canlı hayvan bulunmaktadır, bunun %50’si sığır, %40’ı domuz, kalan %10’u ise koyun ve keçi gibi küçükbaş hayvanlardan oluşmaktadır. Toplam hayvansal üretimin %18’i süt üretiminden, %15,1’i ise hayvan ve kümes hayvanı yetiştiriciliğinden oluşmaktadır. Bu yapı, Litvanya hayvancılığında süt ve et üretiminin temel faaliyet alanları olduğunu göstermektedir.

Fiziki üretim göstergeleri de bu yapıyı teyit etmektedir. 2024 yılında Litvanya’da 6,2 milyon ton tahıl, 1,53 milyon ton süt, 249 bin ton et (karkas ağırlığı), 1,12 milyon ton şeker pancarı, 294 bin ton sebze ve 271 bin ton patates üretilmiştir. Bu veriler, Litvanya tarımının özellikle tahıl ve süt üretiminde ölçek ekonomisine dayalı bir üretim kapasitesine sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

3.2. Sanayi

Litvanya’da sanayi sektörü, ülke ekonomisinin temel üretim bileşenlerinden biri konumundadır. 2024 yılında Litvanya’nın toplam sanayi üretim değeri cari fiyatlarla 34,5 milyar avro olarak gerçekleşmiştir. Sanayi üretimi, 2023 yılına kıyasla sabit fiyatlarla %4 oranında artış kaydetmiş ve böylece sanayi sektörü ekonomik büyümeye pozitif katkı sağlamayı sürdürmüştür. Sınai üretimin %64’ü ihracata gitmiştir. Litvanya’nın sınai üretiminde 2024 yılı itibarıyla sektörlerin payı şu şekildedir:

- Gıda ve tütün ürünleri %21,4
- Kömür ve rafine petrol %14,8
- Kimyasal ürünler: %11,2
- Mobilya %7,8
- Tekstil, konfeksiyon ve deri %4,2
- Mühendislik ve metal işleme %6,5

- Lazer ve optik
- Kehribar

Litvanya’da tekstil sektörü ortalama gelir düzeyinin yükselmesiyle birlikte daralmış olmakla birlikte halen sınıai üretimde başı çekmektedir. Litvanya aynı zamanda, IKEA’nın en büyük beş mobilya tedarikçisinden birisidir, geniş ormanlar ve gelişmiş mobilya sektörü Litvanya’nın ihracatına da katkı sağlamakta olup 2024 yılında mobilya ihracatı 3.1 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Ayrıca Litvanya’da kritik mineraller bulunmamakla birlikte, dünyanın en önemli kehribar üreticileri arasındadır. Ayrıca, Almanya’nın en büyük savunma sanayii firmalarından Rheinmetall, Litvanya’da 260 milyon EURO değerinde top mermisi üretimi yatırımı yapacağını açıklamış olup, önümüzdeki dönemde Litvanya’da savunma sanayii yatırımlarının artması beklenmektedir.

Litvanya aynı zamanda başta lazer ve optik sektörü olmak üzere yüksek katma değerli ürünlerin imalatını gerçekleştirmektedir, lazer sektöründe Çin, ABD, Almanya, Japonya başta olmak üzere 80 ülkeye ihracat yapmaktadır, sektörde 60 dan fazla firma bulunmakta, yaklaşık 2000 kişiyi istihdam etmekte ve sektörün senelik cirosu 300 milyon Euro civarındadır.

Genel itibarıyla nüfusun düşük olması ve ortalama maaşların yüksek olması nedeniyle Litvanya uluslararası pazarlarda rekabetçi fiyatlar sunamadığından tekstil-demir çelik vb. gibi emek-yoğun imalat sektörleri bu ülkede gelişme imkanı bulamamıştır, bunun yerine eğitimli işgücünü teknoloji-yoğun yüksek katma değerli sektörlerle yönlendirmiştir.

3.3. Hizmetler

Ulaştırma

Litvanya, üç büyük pazar arasında merkezi bir konuma sahiptir: batı Avrupa, kuzey Avrupa ülkeleri ve Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT). Litvanya ayrıca AB'nin birincil ulaşım merkezlerinden biri haline gelmiştir. 2024 yılı itibarı ile GSYİH'nın yaklaşık %13'ünü taşımacılık ve lojistik sektörü oluşturmaktadır. 2024 yılında Litvanya yaklaşık 9.4 milyar Euro lojistik hizmeti ihraç etmiştir, yolcu sayısı %5,5 artarak 345 milyon’a ulaşmıştır, karayolu yük taşımacılığı 2024 yılında 181.6 milyon ton seviyesine ulaşmıştır. Sektör, teknolojik dönüşüm ve yeşil lojistik kapsamında 2024 yılında 1.7 milyar Euro civarında yatırım çekmiştir.

Diğer taraftan Litvanya’nın Baltık kıyısındaki Klaipeda limanı Baltıkların en önemli limanı konumundadır. Ayrıca Belarus gübre başta olmak üzere geleneksel ihraç ürünlerinin ihracatı ve temel tedariki için Klaipeda Limanı’nı kullanmaktadır. Savaş dolayısıyla Belarus yönlü trafik azalmış olmakla birlikte Klaipeda limanı halen bölgenin en önemli lojistik merkezi konumundadır. Liman’da 2025 yılında 39 milyon ton yük elleçlenmiş olup, toplam kapasite 70 milyon ton seviyesindedir (2020 yılında 48 milyon ton kargo elleçlenmiştir) liman üzerinden 70 ülkeyle ticaret yapılmaktadır. Liman, aynı zamanda Ro-Ro taşımacılığında da büyük bir ivme yakalamış; 2025 yılında taşınan araç sayısı yaklaşık 354 bine (2025), Ro-Ro yük hacmi ise 6,5 milyon tona (2025) ulaşmıştır. 15 metre draft derinliği ile bölgedeki en derin limanlardan biri olan Klaipeda, Rusya-Ukrayna savaşı sonrası jeopolitik durumun normale dönmesi ve yaptırımların kalkması halinde kargo hacmini kapasite sınırlarına kadar çıkarma potansiyeline sahiptir.

Öte yandan, Avrupa standartlarında demiryolu bağlantısı sağlayacak olan Rail Baltica projesinin ana hattının 2030 yılına kadar tamamlanması hedeflenmektedir. Ancak, 2025 yılı itibarıyla basına yansıyan güncel raporlar, maliyet artışları ve teknik zorluklar nedeniyle projenin tam kapasiteyle operasyonel hale gelmesinin bazı etaplarda 2030 sonrasına sarkabileceğine işaret etmektedir. Projenin tamamlanması, Litvanya'nın Baltıklar ve Polonya arasındaki lojistik konumunu stratejik olarak en üst seviyeye taşıyacaktır.

Havacılık sektöründe ise Litvanya; Vilnius, Kaunas ve Palanga'daki üç uluslararası havalimanıyla 2025 yılında toplam 7,16 milyon yolcuya hizmet vermiştir. Bu havalimanları, modernize edilen terminalleriyle yolcu ve kargo trafiği için gelişmiş olanaklar sunmaktadır. Havalimanları arasında 3.500 metre ile en uzun piste sahip olan Šiauliai Uluslararası Havalimanı, hem askeri lojistik hem de ağır kargo taşımacılığında bölgedeki önemini korumaya devam etmektedir.

Yazılım-Bilişim Sektörü

Litvanya, yüksek eğitimli iş gücüyle teknoloji odaklı bir ekonomi modeline geçiş yapmıştır. 25-34 yaş arası nüfusun %60'ından fazlası yüksek öğrenim mezunudur ve bilim ile mühendislik alanındaki kadın oranı yaklaşık %64 ile AB lideridir. Litvanya, dijital becerilerin mevcudiyetinde dünyada 1. sırada yer alırken, küresel vergi rekabetçiliği endeksinde ise en rekabetçi 5. ülke (2025) konumundadır. İş kurma süreci dijitalleşme sayesinde halen 1-3 gün sürerken, BT altyapısı ve siber güvenlikle küresel ilk 15 ülke arasındadır.

Litvanya; fintech, siber güvenlik, yapay zeka (AI) ve yazılım mühendisliği alanlarında küresel bir mükemmeliyet merkezi haline gelmiştir. 2025 yılı itibarıyla Litvanya start-up ekosisteminin toplam piyasa değeri 16,4 milyar Euro (2025) seviyesine ulaşarak tarihi bir rekor kırmıştır. Ekosistem, son 5 yılda yaklaşık 6 kat büyüyerek Orta ve Doğu Avrupa'nın en hızlı büyüyen ikinci pazarı olma konumunu pekiştirmiştir. Ülkede 1.100'den fazla aktif start-up bulunmakta, bunların yaklaşık 1.000'i Vilnius'ta, 200'e yakını ise Kaunas'ta konumlanmaktadır.

Litvanya, 2025 yılı verileri itibarıyla lisanslı şirket sayısı bakımından Avrupa Birliği'nin 1 numaralı fintech merkezi olma unvanını korumaktadır. Ülkedeki aktif fintech şirket sayısı 2025 yılı başında 282'ye ulaşmış olup, bu şirketler Avrupa genelinde 30 milyondan fazla müşteriye hizmet vermektedir. Sektörün 2024 yılındaki toplam geliri bir önceki yıla göre %15 artarak 571 milyon Euro seviyesine çıkmış, net kârı ise iki kattan fazla artışla 40,2 milyon Euro olarak gerçekleşmiştir. Sektörel dağılımda ödemeler (%30) liderliğini sürdürürken, blokzincir ve kripto varlıklar (%15) ile finansal yazılımlar (%15) en büyük diğer kalemleri oluşturmaktadır.

2025 yılına damga vuran en önemli gelişme, AB'nin MiCA düzenlemesiyle uyumlu olarak kripto varlık hizmet sağlayıcıları için getirilen lisanslama zorunluluğudur; Litvanya Merkez Bankası, bu şirketlerin lisans süreçlerini tamamlaması için 31 Aralık 2025 tarihini son mühlet olarak belirlemiştir. Yaklaşık 7.800 profesyonelin istihdam edildiği sektör, sunduğu hızlı lisanslama süreçleri ve kara para aklamayı önleme (AML) konusundaki düşük risk profiliyle (dünyada 9. sırada) uluslararası şirketler için cazibe merkezi olmaya devam etmektedir.

2025 yılında start-up yatırımları ciddi bir ivme kazanarak 220 milyon Euro (2025) seviyesine yükselmiştir. Yatırımların sektörel dağılımında; iş yazılımları (160 milyon €) liderliği ele alırken, onu sağlık teknolojileri (34,7 milyon €) ve fintech (16 milyon €) izlemektedir.

Litvanya'nın unicorn sayısı Cast AI ve Flo Health'in de katılımıyla artmış; Nord Security ve Vinted gibi devlerle birlikte bu firmaların toplam ekonomik değeri ekosistemdeki hakimiyetini sürdürmektedir.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

4.1. İş Kültürü

Litvan şirketlerle yapılacak iş görüşmelerinde toplantı ve ziyaretlerin önceden ayarlanması (ideal olarak 2-3 hafta öncesinden) ve bir iki gün öncesinde telefon veya e-posta aracılığıyla teyit edilmesi önerilmektedir. Aynı zamanda toplantıların e-posta uygulaması üzerinden takvim kaydı olarak bütün katılımcılara iletilmesine de dikkat edilmelidir.

Toplantılar açısından zamana riayet etme son derece önemlidir. Geç kalınması güven sorununa ve olumsuz yargıların oluşmasına neden olacaktır. Toplantılar tam olarak söylenildiği saatte başlar. Gecikme söz konusu ise birkaç saat öncesinde telefon veya mesaj ile bilgi verilmesi yararlı olacaktır.

Haftasonları ve Cuma günleri öğleden sonra toplantı talebinde bulunulmaması yerinde olacaktır. Resmi çalışma zamanları Pazartesi-Perşembe günleri 8:00-16:00 saatleri arasında Cuma günleri 08:00-15:00 arasındadır. Toplantı için en uygun zaman sabah 10:00 ve öğleden sonra ise saat 14:30-16:00 arasındadır. Çalışma saatleri dışında Litvan iş ortaklarını aramaktan kaçınılmalıdır.

Mutat konular için e-mail yoluyla iletişime geçilmesi, dönüş için de 2-3 gün süre verilmesi faydalı olacaktır. Litvanya'da firmaların ve kurumların "info@" ile başlayan e-posta adreslerine atılan mailler resmi yazı muamelesi görmektedir dolayısıyla atılan maillerin profesyonel bir dil ile hazırlanması, konuyu kısaca özetlemesi gerekmektedir, söz konusu e-posta adreslerine sık sık reklam mailleri iletilmesi hoş karşılanmayacaktır. Litvan firmalar müzakerelerini çoğu zaman yazılı olarak e-posta aracılığıyla ve sözleşme üzerinden yapmakta olup iş insanlarımızın buna dikkat etmesi önem arz etmektedir.

Litvanya'da genel olarak Temmuz, Ağustos ve Aralık aylarında kısıtlı iş programları yürütülmekte olup, bu aylarda genelde tatil yapılmaktadır. Randevu ayarlamalarında bu durumun dikkate alınmasında fayda görülmektedir.

Firmalarla görüşmelerde takım elbise yerine "smart-casual" giyim tarzının tercih edilmesi, temiz ve özenli kıyafetler giyilmesi, ceket muhakkak giyilmesi, gösterişli kıyafetlerden kaçınılması ve kartvizit bulundurulması faydalı olacaktır. Kartvizitteki yazı dilinin tercüme edilmesine gerek bulunmamaktadır. İngilizce yazılmış kartvizitler kabul görecektir.

Litvanya'da ticaret hayattaki hiyerarşik yapı ve prosedürlere bağlılık nedeniyle görüşmelerde hızlı yanıt ve teyit almak kolay olmamaktadır. Litvan muhatapların genelde ilk görüşmede herhangi bir reaksiyon verilmemesi, uzun iç istişarelerden sonra hareket edilmesi yönünde genel bir yaklaşımları bulunmaktadır. Dolayısıyla basit ve hemen halledilebilir gibi görünen işlerde dahi Litvan tarafına yeterli süreyi vermek ve sabırla beklemek ve e-posta üzerinden yazılı iletişim kurmak önemlidir.

Ülkemiz firmalarıyla ilk defa çalışan Litvan firmaları genellikle küçük sevkiyatlarla başlamakta, ürün ve ihracatçılara güvenin oluşmasıyla birlikte daha büyük hacimlerle

çalışabilmektedirler. Görüşmelerde firmanın güveninin kazanılması, ilişkilerin daha iyi yürütülmesine imkan sağlayacaktır. Şirket atmosferini iyi değerlendirip, sunulabilecek imkan ve tavizler hakkında konuşulması faydalı olacaktır. Tanıtım amacıyla profesyonel olarak İngilizce veya Litvanca hazırlanmış görsel malzemeler etkili olacaktır.

Hediyeleşme alışkanlığı özellikle eski jenerasyonda mevcuttur. Hediye'nin aşırı pahalı olmamasına dikkat edilmeli, genellikle kişinin temsil ettiği kültürü simgeleyen bir hediye'nin tercih edilmesinde fayda görülmektedir. Bu tarz manevi değeri olan hediyeler hoş karşılanmaktadır.

4.2. Para Kullanımı

Ülkede geçerli para birimi Euro'dur. Ülkede nakit para kullanımı yerine kredi kartı ve alternatif ödeme sistemleri (Revolut, Wise) daha çok tercih edilmektedir. Bazı kafe ve restoranlarda nakit ödeme kabul edilmemektedir. Mobil telefonların cüzdan uygulamasıyla ödeme yaygın bir uygulamadır.

4.3. Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması

Avrupa Birliği'nde 1995'te yürürlüğe giren Schengen Sözleşmesi ile bu Sözleşmeye taraf ülkeler aralarındaki sınır ("iç sınır" denilmektedir) kontrollerini kaldırmışlardır. Bu şekilde oluşturulan Schengen bölgesinde dış sınır kontrollerinde ortak uygulama ve kurallar hayata geçirilmiştir. Schengen alanı vize, polis ve yargı alanlarındaki işbirliğini kapsamaktadır.

Litvanya Schengen'e üye bir ülke olup, umuma mahsus pasaportlar vizeye tabidir. Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri ise, anılan ülkeye yapacakları seyahatlerinde vizeden muaftır.

4.4. Resmi Tatiller

1 Ocak - Yeni Yıl Tatili	24 Haziran - St John's Günü
16 Şubat - Bağımsızlık Günü	6 Temmuz - Kral Mindaugas Günü
11 Mart - Bağımsızlığın Yeniden Tesisi Günü	15 Ağustos – Hz. Meryem Günü (Assumption Day)
20 Nisan – Paskalya Tatili 21 Nisan – Paskalya Tatili (tarihler her sene değişir)	1 Kasım – Azizler Günü 2 Kasım - Azizler Günü
1 Mayıs - İşçi Bayramı	24 Aralık - Noel Bayramı 25 Aralık - Noel Bayramı 26 Aralık - Noel Bayramı

4.5. Yerel Saat

- Yaz Döneminde: Doğu Avrupa Yaz Saati (Mart'ın son Pazarında başlar)
- Kış Döneminde: Doğu Avrupa Saati (Ekim ayının son Pazarında başlar)

Ülkemiz kış saati uygulamasını bıraktığı için kış döneminde Litvanya Türkiye’den bir saat geridedir. Yaz döneminde ise saat farkı bulunmamaktadır.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Litvanya Heritage Foundation tarafından hazırlanan Ekonomik Özgürlük Endeksinde 2025 yılında Dünya’da 16’ncı sırada yer almış olup Avrupa’da 10’uncu sıradadır. Litvanya’da genel olarak hukukun üstünlüğüne saygı duyulmaktadır. Ülkenin mülkiyet haklarındaki puanı dünya ortalamasının üzerindedir; aynı şekilde yargı etkinliği puanı da dünya ortalamasının üzerindedir.

İş dünyası dostu düzenlemeler sayesinde Litvanya’da bir şirket kurmak dijital ortamda 1-3 gün sürmektedir ve kamu hizmetlerinin %99’u (2025) elektronik ortamda sunulmaktadır. Ancak, Türk firmaları dahil olmak üzere AB dışından gelen yatırımcılar için banka hesabı açma süreçleri, AB’nin sıkılaştıran Kara Para Aklamayı Önleme (AML) ve Müşterini Tanı (KYC) kuralları nedeniyle oldukça titiz yürütülmektedir. 2025 yılı itibarıyla bankalar, iş modelinin şeffaflığı, sermaye kaynağının kanıtlanması ve yerel ekonomik bağlar (ofis, çalışan vb.) konusunda daha detaylı dokümantasyon talep etmektedir. Sürecin aksamaması için belgelerin profesyonelce hazırlanması ve karmaşık sorularda Litvan bir hukuk bürosundan danışmanlık alınması operasyonel bir zorunluluk haline gelmiştir.

5.1. Şirket Kurmak ve Şirket Türleri

	Küçük Ortaklık (MB)	Özel Limited Şirket (UAB)	Anonim Şirket (AB)	Bireysel İşletme (II)	Tarımsal Şirket (ZUB)
Asgari ortak sayısı	1 üye	1 hissedar	1 hissedar	1 sahip	2 üye
Azami ortak sayısı	10 üye. Sadece gerçek kişiler.	Sınırsız. Gerçek veya tüzel kişiler.	Sınırsız	1 sahip. Sadece gerçek kişi.	Sınırsız
Asgari sermaye miktarı	Bulunmamaktadır. (MB üyeleri katkıları belirler)	≥ 1 000 €	≥ 25.000 €	Yok	Yok
Sorumluluk	Sınırlı sorumluluk – ortaklar MB yükümlülüklerinden kişisel olarak sorumlu değildir	Sınırlı sorumluluk – ortaklar UAB yükümlülüklerinden kişisel olarak sorumlu değildir	Sınırlı sorumluluk – ortaklar AB yükümlülüklerinden kişisel olarak sorumlu değildir	Sınırsız sorumluluk – işletme borçları sahibin kişisel varlıklarını aşarsa sahip kişisel olarak sorumludur.	Sınırlı sorumluluk – üyeler ZUB yükümlülüklerinden kişisel olarak sorumlu değildir

Faaliyetteki İşletmelerin Şirket Türlerine ve Sektörlere Göre Dağılımı:

Litvanya'nın resmi istatistik kurumu Statistics Lithuania'nın 2024 Aralık verileri esas alınarak, ülke genelinde faaliyet gösteren şirketlerin türlerine ve faaliyet gösterdikleri sektörlerle ilişkin bilgilere aşağıda tablo halinde yer verilmektedir.

Sıra	Şirket	2023	2023	2025
1	Limited Şirket (UAB)	73.618	82.604	91.315
2	Şahıs şirketi (II)	8.234	8.659	8.768
3	Küçük Ortaklık (MB)	17.331	27.746	31.220
4	Tarım Şirketi (ZUB)	389	419	425
4	Anonim Şirket (AB)	244	245	245
6	Yabancı Firmanın Şubesi	234	259	272
7	Diğer	438	480	785
Toplam		100.488	120.412	132.850

2025 yılında da Litvanya'da en çok tercih edilen şirket türü %68,6 pay ile UAB (Özel Limited Şirket) olmaya devam etmektedir. Asgari sermayenin 1.000 Euro'ya indirilmiş olması bu tercihin yüksek kalmasını sağlamıştır. Küçük Ortaklıklar, düşük kuruluş maliyeti ve esnek yönetim yapısı sayesinde en hızlı büyüyen kategori olmayı sürdürerek payını %23,5'e çıkarmıştır. Yeni girişimlerin (start-up) büyük çoğunluğu bu yapıyı tercih etmektedir.

Şirket Kurma Prosedürleri:

Şirket kurma işlemleri şirketin türüne bağlı olarak birtakım değişiklikler gösterebilmektedir. Özellikle şahıs ya da sermaye şirketi tercihi süreçte belirleyici olmaktadır. Öte yandan, hem Litvanya'da kurulan ticari işletmelerin ezici çoğunluğunun limited şirket (UAB) olması hem de anlamlı bir emsal oluşturması sebebiyle, limited şirket (UAB) kurma prosedürlerine ve bu prosedürlerin yaklaşık maliyet ve zaman hesaplamalarına aşağıda yer verilmektedir.

	<u>İşlem</u>	<u>Gerekli Zaman</u>	<u>Maliyet</u>
1.	<u>Şirket kuruluş sözleşmesini/kuruluş anlaşmasının hazırlanması</u> - Şirket için bir adres gösterilmesi gerekmektedir. - Şirkete bir Genel Müdür atanması gerekmektedir.	1-2 gün	Hukuk bürosuyla çalışılması halinde doğacak masraflar, firmadan firmaya değişmektedir.

2.	<u>Geçici şirket unvanı rezerve edilmesi</u> • Zorunlu değildir. • Ticaret Sicil'e iletilecek olan JAR-5 formu ile şirket unvanı 6 ay süreyle rezerve edilir.	1 gün	16 Avro
3.	<u>Şirketin sermaye hesabının açılması</u> Bu hesap şirketin kuruluş sermayesinin yatırılması amacıyla kullanılacaktır. Limited Şirket sermayesi en az 1.000 Avro'dur. Oturum izni de alınacaksa en az 28 bin Avro yatırılması gerekir.	1 gün	Bankaların masrafları değişmektedir, oturum izni olmayanlar için hesap açılış ücreti 3000 Avro'ya kadar çıkabilmektedir.
4.	<u>Şirketin sermaye tutarının açılan hesaba havale edilmesi</u> Şirketin sermayesi 1.000 Avro'dan yüksek olacaksa toplam sermayenin en az %25'i ilk etapta yatırılmalı kalan kısım 12 ay içerisinde yatırılmalıdır.	1 gün	Bankacılık masrafları
5.	<u>Kuruluş belgelerinin noterde onaylatılması</u> Ülkemiz 1961 Lahey Sözleşmesi'ne taraf olduğundan Türk ortaklara ilişkin bilgi ve belgelerin Apostil ile tasdik edilmesi gerekmektedir	1-2 gün	Şirket sermayesine göre 100-400 Avro arasında değişmektedir.
6.	<u>Şirketin Ticaret Siciline kaydettirilmesi</u> Noter onaylı belgelerin Ticaret Sicile ibraz edilmesi gerekmektedir. https://www.registrucentras.lt/	2-3 gün	Yaklaşık 60 Avro.
7.	<u>Şirket için açılan sermaye hesabının ödeme hesabına – cari hesaba dönüştürülmesi</u> Süre bankaya göre değişiklik göstermektedir.	1-2 hafta	-
8.	<u>Nitelikli e-İmza temin edilmesi</u> Ticaret Sicil tarafından sağlanan ve verilen güvenli e-token aracılığıyla temin edilebilmektedir.	1 gün	Senelik 40-50 Avro.

5.2. Şube Açmak

Litvanya'daki hukuki düzenlemelere göre, tercih edilmesi halinde, yabancı ülkedeki merkez şirketin birimi olarak, bir şubenin herhangi bir minimum sermaye zorunluluğu olmadan açılması mümkündür. Merkez şirkete bağlı olması sebebiyle tüzel kişiliği bulunmayan şubenin bütün borçlarından merkez şirket sorumludur.

Şube, merkez şirketin belirlediği hareket alanı içerisinde tamamen ya da kısmen her türlü ticari faaliyette bulunabilmektedir. Belirli sınırlamalar dahilinde lisansa tabi işlerde bile hizmet verebilir. Şubenin finansal işlemlerde bulunması planlanıyorsa, bir banka hesabına sahip olması gerekmektedir.

Şubeyi üçüncü kişilere karşı temsil etmek, gerekli işleri yerine getirmek ve ilgili sözleşmeleri sonuçlandırmak için bir müdür atanması zorunludur. Ülkemiz gibi, Avrupa Ekonomik Alanına dahil olmayan şirketler için şubeyi temsile yetkili en az bir kişinin Litvanya’da daimi olarak ikamet etmesi gerekmektedir.

Şubenin, daha az vergisel düzenlemeye tabi olmasına karşın kuruluş aşamasında (merkez firmanın varlığının ve faaliyet alanının ispatlanması, mali tablolarının çevrilerek ibraz edilmesi gibi hususlar sebebiyle) daha fazla belge sunması gerekmektedir.

5.3. Temsilcilik Açmak

Merkez şirketi temsil etmek, şirketin menfaatlerini korumak ve tanıtımını yapmak üzere Litvanya’da temsilcilik açılması mümkündür. Öte yandan, temsilciliğin faaliyet alanı merkez şirketin temsili, tanıtımı, belirli şartlar çerçevesinde diğer bazı işlemlerin gerçekleştirilmesi ve bizzat temsilciliğin çalışmaları için gerekli işlerin yerine getirilmesi ile sınırlıdır. Sınırlı faaliyet alanı, şube ile temsilcilik arasındaki en önemli yapısal farkı oluşturmaktadır. Bunun dışında, temsilcilik de tüzel kişiliğinin ve minimum sermaye zorunluluğunun bulunmaması, müdür (temsilci) atanması mecburiyeti, transfer fiyatlamasına tabi olması gibi diğer hususlarda şube ile aynı hukuki düzenlemelere tabidir.

Şube ve Temsilcilik Kurma Prosedürleri

Litvanya hukuk düzeninde şube ve temsilcilik açmak için özel izin alınmasına gerek olmamasına rağmen, diğer şirket türlerinde olduğu gibi kayıt zorunluluğu bulunmaktadır.

Şube ya da temsilciliğin unvanında merkez şirketin ismi ile birlikte “şube” ya da “temsilcilik” kaydının bulunması mecburidir.

Şube ve temsilcilik açmak için gerekli prosedürler büyük ölçüde benzerlik göstermektedir. Yukarıda da bahsedildiği üzere merkez firmaya ilişkin bilgilerin de ibraz edilmesi gerektiğinden, süreç sıfırdan firma kurmaya kıyasla biraz daha uzun sürmektedir. Şube ve temsilcilik açmak için kayıt sırasında sunulması mecburi belgelere aşağıda yer verilmektedir.

- Kayıt için başvuru,
- Şube ya da temsilciliğin tüzüğü (çalışma prensipleri),
- Merkez şirketin yetkili organının şube ya da temsilcilik kurulmasına ilişkin kararı ve yine merkez şirketin yetkili organı tarafından şubenin/temsilciliğin sorumlu müdürünün/temsilcisinin atandığını ve şubenin/temsilciliğin tüzüğünün

onaylandığını gösterir belge, merkeze ait finansal tablolar ve talep edilecek diğer belgeler,

- Noter onaylı kira sözleşmesinin örneği,
- Gerekli lisans (eğer zorunluysa).

5.4.Yatırım Suretiyle Oturum İzni Başvuruları

Şirket Kurmak veya Kurulu Şirkete Ortak Olmak Suretiyle TRP Alınması

1. Firma, şahsın TRP başvurusu tarihi itibarıyla en az 6 aydır kuruluş sözleşmesinde belirtilen alanlarda faaliyet gösteriyor olmalı.
2. Firma, Litvan, AB, EFTA vatandaşı, veya Litvanya’da kalıcı oturum izni bulunan bir yabancı uyruklu tam zamanlı olarak istihdam ediyor olmalı.
3. Bu çalışan(lar)ın aylık brüt maaşları, Litvanya İstatistik Dairesi’nin yayımladığı son takvim yılı ulusal ekonomi ortalama brüt aylık ücretinin en az 2 katı olmalı (2025 verilerine göre ortalama brüt aylık ücret yaklaşık 2.428 EUR olduğundan, toplam maaş en az 4.856 EUR civarında olmalıdır).
4. Firmanın en az 28 bin EURO sermayesi olmalı (firma kurmak suretiyle TRP başvurusu yapılacaksa 28 bin EURO’yu sermaye olarak yatırmak gerekecektir).
5. Veya sermayesi en az 28 bin EURO olan bir firmaya en az 14 bin EURO yatırım yapmak suretiyle ortak olunmalı, ortaklık payının en az 1/3 olması gerekmektedir.

Gereken belgeler;

- Geçerli pasaport;
- İş planı;
- Şirketin en az 6 aydır iş planına uygun faaliyet gösterdiğini kanıtlayan belgeler;
- Şirket merkezine ilişkin belgeler (örneğin kira sözleşmesi);
- En fazla 10 adet ticari sözleşme (şirketin ekonomik faaliyetini doğrulayan);
- Faaliyet izin veya lisansa tabi ise ilgili izin/lisanslar;
- Ekonomik işlemleri gösteren belgeler (banka hesap dökümü, fatura, kasa gelir-gider belgeleri vb.);
- Muhasebe kayıtları (defter, işlem günlüğü vb.);
- Şirket çalışanlarının iş sözleşmeleri (maaş şartını sağlayan);
- Şirket kuruluş/ortaklık belgeleri, özkaynak ve yatırım kanıtları (Migris, Ticaret Sicili’nden re’sen temin eder; şirket 1 tam yıldan eskiyse finansal tablolarla 28.000 EUR özkaynak ve 14.000 EUR yatırım, 1 yıldan yeniyse bilanço veya özkaynak değişim tablosu ile kanıtlanır);
- Yeterli geçim fonu belgesi (aylık 1 asgari ücret tutarında; 2026 itibarıyla brüt asgari aylık ücret 1.153 EUR olduğundan, izin süresi boyunca veya en az 1 yıl için yeterli tutar, genellikle banka dökümüyle en az 13.836 EUR gösterilmesi beklenir);
- Kişi başına en az 7 m² yaşam alanı olan uygun konutta ikamet beyan edeceğine dair taahhütname (MIGRIS üzerinden verilir);
- Adli sicil kaydı (sadece ilk başvuru için; son 2 yıldaki ikamet ülkelerinden, apostilli ve çevirili);
- Sağlık sigortası belgesi (en az 1 yıl veya izin süresi boyunca geçerli; acil tıbbi yardım ve sağlık nedenli dönüş masraflarını kapsamalı);

- Başvuru ücreti dekontu (160 EUR genel işlem / 320 EUR hızlandırılmış işlem).

Başvuru süreci ve notlar:

- Başvuru önce MIGRIS sistemi üzerinden elektronik olarak yapılır, belgelerin dijital kopyaları eklenir. Ardından randevu alınır ve 4 ay içinde şahsen biyometrik veri ve orijinal belgeler sunulur.
- Litvanya’da yasal olarak bulunulmuyorsa, VFS Global üzerinden başvuru yapılması gerekir.
- Genel işlem 3 ay, hızlandırılmış işlem 45 gün içinde sonuçlanır (yenilemede 2 ay / 1 ay).
- Oturma izni 2 yıllık düzenlenir ve çalışma izni yerine de geçer.
- Aile üyeleri (eş, reşit olmayan çocuklar, bakmakla yükümlü olunan ebeveynler vb.) birlikte başvurabilir.

